

PROTOKÓŁ KONTROLI

przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Połańcu, ul. Ruszczańska 27, 28-230
Połaniec

numer statystyczny: 005660451

zwanego dalej „OPS”.

Kierownikiem OPS jest od dnia 24 marca 1999 r. Anna Wolska.

[Dowód: akta kontroli str.2]

Kontrolę przeprowadził Arkadiusz Pawlik – specjalista kontroli państwowej z Najwyższej Izby Kontroli, Delegatura w Kielcach, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 073389 z dnia 16 lutego 2011 r., w okresie od 24 lutego 2011 r. do 14 kwietnia 2011 r. z przerwami w dniach 25, 28 lutego, 3, 4, 16, 31 marca, 1, 7 – 13 kwietnia 2011 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1]

Przedmiotem kontroli było udzielanie pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi występujących w 2010 r.

W niniejszym protokole użyto następujących skrótów:

- 1) **ustawa o NIK** – ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli;¹
- 2) **ustawa o pomocy społecznej** – ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;²
- 3) **kpa** – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;³
- 4) **ŚUW** – Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach;
- 5) **SKO** – Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Kielcach;
- 6) **UMiG** – Urząd Miasta i Gminy w Połańcu.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

1. Działania podjęte przez OPS dla zinwentaryzowania i oszacowania strat w celu ustalenia zakresu niezbędnej pomocy poszkodowanym

OPS posiadał rzetelną wiedzę w zakresie zinwentaryzowanych i oszacowanych skutków powodzi i dysponował wszelkimi możliwymi informacjami nt. zasięgu szkód powodziowych, które pochodziły od Zespołu Zarządzania Kryzysowego powołanego przez Burmistrza Miasta i Gminy Połaniec. Od dnia 20 maja 2010 r. wpływały meldunki w godzinach rannych i wieczornych odnośnie bieżącej sytuacji kryzysowej. Dnia

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.

³ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

18 maja 2010 r. w związku z zagrożeniem życia wywołanym powodzią Burmistrz Miasta i Gminy Połaniec wydał zarządzenie Nr 34 w sprawie ewakuacji niektórych mieszkańców i mienia. W dniu 18 maja 2010 r. została zalana miejscowość Winnica; 20 maja 2010 r. zalane zostały miejscowości Rybitwy i Ruszcza; 22 maja Ruszcza Kępa i Maśnik; podtopione zostały miejscowości: Łęg, Tursko Małe Kolonia i Kamieniec. W wyniku powodzi poszkodowanych zostało 1.434 osób z 333 gospodarstw domowych.

Do zadań OPS należały działania opiekuńcze i socjalne wśród osób dotkniętych powodzią.

Danymi nt. sytuacji OPS dysponował na podstawie:

1. informacji z Zespołu Zarządzania Kryzysowego przy UMiG;
2. informacji z całodobowych dyżurów pełnionych przez pracowników OPS;
3. bezpośrednich informacji od sołtysów i powodźian;
4. informacji na podstawie bezpośredniej pracy w terenie wśród ewakuowanych;
5. sporządzonych przez Referat Geodezji i Gospodarki Gruntami przy UMiG map terenów zalewowych.

[Dowód: akta kontroli str. 301,303-304]

Potrzeby szacowane zgodnie z procedurami w 2010 r. zostały zabezpieczone. Natomiast do końca lutego 2011 roku nie zakończono postępowań dotyczących pięciu poszkodowanych z nw. powodów:

1. dość późne złożenie wniosku o zasiłek w kwocie do 300 tys. (8 grudnia 2010 r.) zł oraz brak wymaganych dokumentów; w dniu 3 stycznia 2011 r. Kierownik OPS zawiadomiła wnioskodawcę, iż wniosek nie może być rozpatrzony w miesięcznym terminie z uwagi na brak kompletnej dokumentacji (brak wyceny 1 m² budynku mieszkalnego); sprawa zostanie rozpatrzona z chwilą wpływu wyceny;

2. brak wymaganych dokumentów; wnioskodawca złożył wniosek o udzielenie pomocy w wysokości 16,8 tys. zł w dniu 13 września 2010 r. W dniu 27 września 2010 r. został on poinformowany o przedłożeniu wymaganych dokumentów oraz o konieczności odebrania *Karty oszacowania strat* z UMiG. Dnia 12 października 2010 r. zgodnie z art.36 § 1 kpa poinformowano wnioskodawcę, że jego wniosek nie może być załatwiony w terminie miesięcznym z uwagi na brak wymaganych dokumentów. Pracownik socjalny OPS dwukrotnie (27 stycznia oraz 7 lutego 2011 r.) informował pełnomocnika wnioskodawcy o konieczności dostarczenia niezbędnej dokumentacji, z czego sporządził stosowne notatki służbowe. Pełnomocnik wnioskodawcy do końca lutego 2011 r. nie przedłożył w OPS wymaganych dokumentów.

[Dowód: akta kontroli str. 235-245,301,303]

3. a) brak wymaganych dokumentów (*Karta oszacowania strat*, potwierdzenie zalania przez powódź; ekspertyza pieca) do złożonego wniosku o zasiłek celowy na wymianę pieca w kwocie 4 tys. zł ;

b) ponowne ubieganie się o przyznanie zasiłku celowego w wysokości 19.490,34 zł na remont budynku mieszkalnego;

4. budynek o innym charakterze niż budynek mieszkalny (w budynku prowadzono działalność gospodarczą) – wniosek złożony na kwotę 20 tys. zł;

5. wnioskodawca, który złożył wniosek na kwotę 100 tys. zł nie zgadza się z wyceną remontu budynku mieszkalnego.

[Dowód: akta kontroli str. 37-80, 171-187, 212-225, 301, 303-304]

Przypadki powyższe (wymienione w punktach 3-5) opisano dokładnie na stronach 11-12 oraz 14-17 niniejszego protokołu kontroli.

2. Przygotowanie organizacyjne OPS

Zgodnie ze Statutem, OPS jest bezpośrednio organizatorem i wykonawcą zadań własnych i zleconych pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Połaniec. Merytoryczny nadzór w zakresie zadań zleconych nad działalnością OPS sprawuje Wojewoda Świętokrzyski, a w zakresie zadań własnych Burmistrz Miasta i Gminy Połaniec. Do zadań OPS należy wykonywanie zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, a w szczególności: udzielanie świadczeń; analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenie pomocy społecznej; organizowanie pomocy; dokonywanie analiz socjalnych stanu pomocy społecznej i ocena jej efektów; realizowanie zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw mających na celu ochronę życia osób i rodzin. Ponadto OPS realizuje zadania przekazane do wykonania na mocy obowiązujących przepisów prawa.

[Dowód: akta kontroli str. 4-7]

Zarządzeniem z dnia 4 maja 2004 r. Burmistrz Miasta i Gminy w Połańcu udzielił Kierownikowi OPS upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

[Dowód: akta kontroli str. 3]

Zgodnie z Rozdziałem II *Struktura Organizacyjna OPS* § 8 pkt 3 Regulaminu Organizacyjnego w skład struktury OPS wchodzi m.in. Dział Pomocy Środowiskowej, Dział Świadczeń Pomocy Społecznej. Do zadań Działu Pomocy Środowiskowej należy m.in. rozpoznawanie i ustalanie potrzeb w zakresie pomocy społecznej; przeprowadzanie wywiadów rodzinnych (środowiskowych) u osób ubiegających się o pomoc wraz z przygotowaniem wniosków o udzielenie pomocy, w tym wskazanie rodzaju i wielkości potrzeb; organizowanie różnorodnych form pomocy. Do zadań Działu Świadczeń Pomocy Społecznej należy przygotowanie decyzji administracyjnych w sprawie przyznawania świadczeń pomocy społecznej; prowadzenie dokumentacji w zakresie

udzielania świadczeń klientom, w tym sporządzanie list wypłat zasiłków z zadań własnych i zleconych; sporządzanie sprawozdań okresowych z udzielanych form pomocy.

[Dowód: akta kontroli str. 8-15]

W Dziale Pomocy Środowiskowej w Sekcji usług socjalnych w okresie objętym kontrolą pracowało sześć osób na stanowiskach pracowników (bądź starszych pracowników) socjalnych. Cztery z nich miały wykształcenie wyższe związane ściśle z wykonywaną pracą (kierunki bądź specjalność: pedagogika w zakresie pedagogiki opiekuńczej i pracy socjalnej; socjologia; praca socjalna; pedagogika resocjalizacyjna), a dwie wykształcenie średnie nie związane z wykonywaną pracą. Do szczegółowego zakresu zadań, obowiązków i odpowiedzialności tych pracowników należało m.in.

- prowadzenie całokształtu zadań pracownika socjalnego w środowisku w powierzonym terenie działania;

- przeprowadzenie rodzinnych wywiadów środowiskowych własnych i na zlecenie instytucji poza siedzibą jednostki;

- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządu terytorialnego, właściwymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i specjalistami działającymi na rzecz osób, rodzin i grup społecznych wymagających wsparcia, w celu przeciwdziałania i ograniczania skutków negatywnych zjawisk społecznych;

- opracowywanie planów pomocy społecznej oraz kwalifikowanie osób i rodzin do uzyskania świadczeń pomocy społecznej.

W Sekcji usług opiekuńczych zatrudnione były dwie opiekunki domowe o wykształceniu średnim (ukończone liceum ogólnokształcące oraz medyczne studium zawodowe).

Ponadto jedna osoba (wykształcenie średnie; instruktor higieny) była zatrudniona na stanowisku samodzielnego referenta w Dziale Świadczeń Pomocy Społecznej. Do jej szczegółowego zakresu zadań, obowiązków i odpowiedzialności należało m.in.:

- przestrzeganie prawidłowej realizacji środków państwowych przeznaczonych na pomoc społeczną;

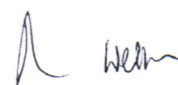
- bezpośrednie udzielanie świadczeń finansowych w naturze i usługach;

- prowadzenie dokumentacji przyznanych świadczeń łącznie z rejestrem ewidencji zasiłkobiiorców;

- prowadzenie sprawozdawczości z udzielonej świadczeń;

- przygotowanie decyzji administracyjnych w sprawie przyznania bądź odmowy świadczeń pomocy społecznej;

- dokonywanie operacji gotówkowej na podstawie odpowiednich dokumentów zatwierdzonych do wypłaty.

Ponadto osoba ta winna prowadzić rejestr zasiłków pieniężnych z zakresu pomocy społecznej oraz rejestr wszelkich teczek dotyczących m.in. zasiłków.

[Dowód: akta kontroli str. 16-17]

W OPS zaprowadzono *Rejestr osób/rodzin, które otrzymały pomoc przyznaną na podstawie decyzji administracyjnych przez OPS – powódź 2010 r.* oraz tożsamy rejestr dotyczący osób/rodzin rolniczych. W *Rejestry* te wpisywano lp., imię i nazwisko poszkodowanego, jego adres, oraz kwoty pomocy w rozbiciu na poszczególne miesiące 2010 r. i wydane decyzje. W pierwszym z rejestrów wpisano 472 osób, którym wypłacono łączną kwotę 15.500.838,54 zł, a w rejestrze dotyczącym przyznanych zasiłków dla rodzin rolniczych zarejestrowano 219 osoby, którym wypłacono łączną kwotę 306.008,31 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 300]

W dniu 13 stycznia 2011 r. OPS z Wydziału Polityki Społecznej ŚUW otrzymał pismo z prośbą o sporządzenie i przesłanie do dnia 4 lutego 2011 r. sprawozdania jednorazowego w Statystycznej Aplikacji Centralnej *Pomoc przyznana osobom i rodzinom poszkodowanym w wyniku powodzi, obsunięcia się ziemi lub huraganu w 2010 r.* za okres od dnia udzielenia pierwszej pomocy do dnia końca 2010 r.

W dniu 8 lutego 2011 r. (tj. 4 dni po wymaganym terminie) OPS przesłał powyższe sprawozdanie, w którym wykazano informacje wynikające z ww. rejestrów. Kierownik OPS wyjaśniła: *Termin sprawozdania jednorazowego w SAC (...) nie został dotrzymany z powodu braku możliwości odczytania e-maila na ten temat. Po skonsultowaniu z Wydziałem Polityki Społecznej, wezwano do odczytania specjalistę informatyka i uzgodniono ponowny termin do dnia 10 lutego 2011 r.*

[Dowód: akta kontroli str. 188-191, 308, 310, 313-317]

Ponadto kierownik OPS podała w wyjaśnieniach:

OPS na podstawie wcześniejszych doświadczeń (powódź 1997, 2001) wypracował zintegrowany system pomocy powodziantom.

- *Nastąpiła integracja z działającymi już służbami i systemami pomocy, sztabami kryzysowymi, „Sanepidami”, z sołtysami (wiele razy dziennie), bezpośrednio z mieszkańcami, monitorowano oraz rozeznawano ich potrzeby.*

- *Szacowano rozmiary katastrofy, straty materialne, potrzeby pomocy oraz zasoby możliwe dla zmobilizowania do późniejszej kontynuacji pomocy – lekarze, pielęgniarzy (całodobowe dyżury), dyrektorzy szkół, przedstawiciele organizacji pozarządowych – Caritas, wolontariat, pracownicy socjalni z innych zaprzyjaźnionych i chętnych Ośrodków Pomocy – Busko Zdrój, Włoszczowa, Staszów.*

- *Zidentyfikowano i dotarto do osób z grup szczególnego ryzyka tj. pacjentów psychiatrycznych; osób uzależnionych, przewlekle chorych, samotnych, osób, które przeżyły niedawno silne zdarzenie traumatyczne, a także rodziny strażaków, którzy byli ciągle poza domem, bronili przed powodzią, ewakuowali i pomagali innym.*

N Wm

- Zidentyfikowano i dotarto do osób, które nie należą do grupy ryzyka, ale zostały szczególnie dotknięte siłą zdarzenia.

- Uruchomiono pomoc psychologiczną – psychologowie wojskowi i policyjni w pierwszym rzędzie dla osób ewakuowanych do szkół.

- Przyznano zasiłki celowe – dla zwiększenia sprawności i szybkiego ich wypłacania korzystano z pomocy socjalnej z w/w ośrodków.

- Uruchomiono punkt wydawania pomocy rzeczowej. Pracownicy ośrodka na bieżąco przyjmowały i wydawały środki ofiarowane przez darczyńców.

- Utrzymywano stały kontakt z Wydziałem Polityki Społecznej oraz Wojewódzkim Sztabem Zarządzania Kryzysowego.

Niezbędne było wsparcie kadrowe do jak najszybszego przeprowadzenia wywiadów środowiskowych – pomagali pracownicy socjalni z Ośrodków z Buska-Zdroju (6 osób), Włoszczowej (6 osób) i Staszowa (4 osoby).

[Dowód: akta kontroli str. 301,304]

3. Ewidencjonowanie pomocy

Zgodnie z obowiązującymi w OPS zasadami (polityką) rachunkowości do ewidencji wszelkich rozrachunków służy konto 201 *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami*. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 201 powinna zapewnić możliwość wydzielenia należności i zobowiązań wg poszczególnych kontrahentów oraz umożliwić ustalenie należności i zobowiązań w podziale wymaganym w sprawozdaniach budżetowych. Do konta księgi głównej 201 prowadzi się ewidencję analityczną. Na stronie Wn konta 201 księguje się zapłatę zobowiązań z tytułu zasiłków dla podopiecznych, a na stronie Ma zobowiązania z tytułu wypłat zasiłków. W rozdziale 85278 *Usuwanie skutków klęsk żywiołowych* na koncie 201-1-3-1 księgowano zasiłki na zaspokojenie potrzeb bytowych (do 6 tys.), a na koncie 201-1-3-2 zasiłki celowe na remont i odbudowę. W rozdziale 85295 *Pozostała działalność* na koncie 201-1-3-2 księgowano zasiłki wspierające rodziny rolnicze. W OPS do ewidencji księgowej używano programu finansowo-księgowego AGEMA.

[Dowód: akta kontroli str.20-28, 211]

Ponadto w OPS prowadzono w *Oprogramowaniu Użytkowym POMOST* karty świadczeń dla wszystkich osób/rodzin, którym przyznano zasiłek celowy. W programie tym po zastosowaniu ścieżki dostępu *Raporty/Raport ze świadczeń/Okres 2010 r./Rodzaj świadczenia/190 Zadania zlecone;finansowane z budżetu centralnego/1900 Jednorazowe zadania zlecone; finansowane z budżetu centralnego* widoczne są nw. zakładki:

19003 program powódź 2010

190031 – zasiłek celowy do wysokości 6 tys. zł

190032 – zasiłek celowy do wysokości 20 tys. zł

190033 – zasiłek celowy do wysokości 100 tys. zł

19004 program pomoc dla rodzin rolniczych 2010

190041 – zasiłek celowy do wysokości 2 tys. zł

190042 – zasiłek celowy do wysokości 4 tys. zł

190042 – zasiłek celowy do wysokości 1 tys. zł obniżony

190043 – zasiłek celowy do wysokości 2 tys. zł obniżony.

Program POMOST umożliwia sporządzanie raportów łącznie dla pozycji 19003, 19004 bądź osobno dla poszczególnych form przyznanej pomocy. Ponadto z programu POMOST istnieje możliwość podglądu/wydrukowania *Karty świadczeń rodziny*, która zawiera *Nr i nazwę rodziny*, *Dane głowy rodziny*, wyszczególnienie wszystkich członków rodziny wraz z datą urodzenia oraz stopniem pokrewieństwa, a także zrealizowane świadczenia (dane świadczenia: data realizacji, rodzaj świadczenia, numer decyzji, świadczeniobiorca oraz kwota przyznanego zasiłku).

Sporządzone raporty z programu POMOST za 2010 r. wykazały:

- dla 19003 – 1.208 pozycji dotyczących 533 osób, którym wypłacono 15.500.838,54 zł;
- dla 19004 – 220 pozycji dotyczących 219 osób, którym wypłacono 306.008,31 zł.

Szczegółowym badaniem objęto 20 losowo wybranych pozycji. Stwierdzono, że dane z programu POMOST zostały prawidłowo przeniesione i zaksięgowane w *FK AGEMA*. Kwota wypłaconego zasiłku i data jego ujęcia w księgach rachunkowych była zgodna z wydaną przez kierownik OPS decyzją.

[Dowód: akta kontroli str.226-234]

4. Procedury przyjmowania, ewidencjonowania oraz dystrybucji pomocy materialnej pochodzącej z darowizn

W polityce rachunkowości OPS nie było zasad przyjmowania i ewidencjonowania darowizn. Po konsultacjach z sołtysami w dniu 20 maja 2010 r. sporządzono *Regulamin przydzielania darów rzeczowych dla osób dotkniętych klęską powodzi w Mieście i Gminie Połaniec w 2010 r.* podpisany przez sołtysów pięciu wsi oraz przedstawiciela rodzin z Połanica. Zgodnie z powyższym Regulaminem miejscem składowania darów pobranych z OPS będą remizy strażackie lub świetlice wiejskie. Nadzór nad otrzymanymi i wydawanymi darami należy do sołtysów. Ustalono, że każda rodzina i osoba w rodzinie otrzyma jednakową ilość asortymentu, a sołtysi, którzy znają sytuację poszkodowanych mieszkańców swoich sołectw pobiorą i rozdysponują dary.

[Dowód: akta kontroli str. 31, 300, 301, 305]

Do OPS nie wpłynęły żadne darowizny pieniężne, a darowizn rzeczowych otrzymano na łączną kwotę 166.664,82 zł, na co złożyły się m.in. środki chemiczne, kosmetyki, pościele, koce, artykuły spożywcze. Otrzymane nieodpłatnie artykuły przekazano za pokwitowaniem sołtysom lub przedstawicielom z terenów powodziowych celem rozdysponowania osobom

poszkodowanym w wyniku powodzi w 2010 r. Sołtysi lub przedstawiciele z terenów powodziowych kwitowali odbiór darów do dalszego przekazania w specjalnie do tego celu zaprowadzonym rejestrze, w którym w poszczególnych rubrykach wpisywano odbiorcę (dane odbierającego – imię i nazwisko lub nazwa instytucji, datę oraz komu zostanie przeznaczona pomoc), nazwę artykułu (wyszczególnienie poszczególnych darów), ilość, pokwitowanie odbioru (podpis odbierającego). Pierwszego wpisu w powyższym rejestrze dokonano 20 maja, a ostatniego 7 lipca 2005 r.

[Dowód: akta kontroli str. 300]

W trakcie kontroli zebrano oświadczenia od wszystkich sołtysów, którzy podpisali *Regulamin przydzielania darów rzeczowych (...)* i zajmowali się i byli odpowiedzialni za dystrybucję darów. Jak wynika z oświadczeń, które złożyli sołtysi, dary otrzymywali z OPS w Połańcu, Caritasu oraz od osób prywatnych. Wszyscy prowadzili rejestr przyjmowania i wydawania darów. Dystrybucję darów rozpoczęli pod koniec maja 2010 r. i przekazywali je cyklicznie do września 2010 r. Były to artykuły spożywcze, koce, środki czystości i chemiczne, materace. Ponadto rolnikom posiadającym w swoich gospodarstwach świnię i kury przekazywali pasze. Sołtysi prowadzili rejestr, w którym wpisywali imię i nazwisko poszkodowanego i czasami ilość przekazanych środków. Sołtysi nie dysponują wiedzą ile konkretnie przekazali darów i ile konkretnie przypadło na daną rodzinę/osobę. Starali się dary dzielić równo, na każdy dom w miarę możliwości tę samą liczbę darów. Nie oceniali sytuacji, która z rodzin/osób została dotknięta powodzią w mniejszym bądź większym stopniu, ani też nie brali pod uwagę statusu materialnego rodziny, gdyż na ocenę takiej sytuacji nie było czasu, a ponadto cały czas trwało kolejne zagrożenie powodzią. W rodzinach mających na utrzymaniu małe dzieci, rozdawali oni dodatkowe dary takie jak: koce, buty, materace, odzież dziecięcą i niemowlęcą. Jeden z sołtysów nadmienił, że *pani kierownik oraz pracownice OPS w Połańcu wywiązywały się bardzo dobrze ze swoich obowiązków w trakcie akcji popowodziowej i brały w niej aktywny udział.*

[Dowód: akta kontroli str. 31-36]

5. Formy pomocy poszkodowanym w pierwszych 48 godzinach od wystąpienia powodzi

Dnia 20 maja 2010 roku w Publicznej Szkole Podstawowej w Połańcu zakwaterowano 25 osób ewakuowanych (lista sporządzona przez pracownika szkoły i przekazana do OPS). Pozostałe osoby przebywały u znajomych, przyjaciół bądź rodziny w innych miejscowościach.

Pracownicy OPS w dniu 20 maja 2010 r. dostarczyli ewakuowanym żywność, środki czystości oraz koce. Ponadto zapewnili poszkodowanym pomoc lekarską (dyżury pielęgniarek), stały kontakt z Przychodnią Zdrowia w Połańcu (dostarczanie leków), a także zabezpieczyli miejsca w szpitalu w Staszowie.

Pomoc rzeczowa pochodziła z magazynów UMiG oraz z darów od instytucji i samorządów innych gmin. Pracownicy OPS podjęli nw. działania:

- 22 maja 2010 r. – uruchomiono punkt zbiórki dla powodzian;

N. W.

- 24 maja 2010 r. – ogłoszenie o możliwości korzystania z pomocy psychologicznej – Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna;
- 4 czerwca 2010 r. – zamówiono 6 psychologów wojskowych;
- 6 czerwca 2010 r. – praca z powodzianami w miejscu zdarzeń, 1 psycholog policyjny - pomoc psychologiczna dla ewakuowanych przebywających w szkole.

Pomoc, w ocenie kierownik OPS, była adekwatna do potrzeb.

[Dowód: akta kontroli str. 301,304,305]

Zarówno do OPS jak i do UMiG nie wpłynęła żadna skarga dotycząca podejmowanych działań przez kierownika, bądź pracowników OPS.

[Dowód: akta kontroli str. 300]

6. Czasokres wypłat zasiłków celowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób (gospodarstw domowych) dotkniętych działaniem żywiołu

Wyszczególnienie	Liczba rodzin poszkodowanych	Liczba rodzin zakwalifikowanych do zasiłku celowego	Liczba rodzin którym OPS wypłacił zasiłek celowy	Kwota wypłaconych zasiłków celowych w tys. zł	W tym z rezerwy na przeciwdziałanie skutków powodzi w tys. zł
ogółem, w tym	384	384	384	3.047,1	3.047,1
do 3 dni licząc od pierwszego dnia powodzi	X	X	0	0	0
od 4 do 7 dni od dnia powodzi	X	X	0	0	0
od 8 do 14 dni	X	X	40	240,0	240,0
od 15 do 20 dni	X	X	129	774,0	774,0
21 dni i dłużej od dnia powodzi	X	X	215	2.033,1	2.033,1

[Dowód: akta kontroli str. 319]

Kontroli poddano pięć najpóźniej wypłaconych zasiłków w odniesieniu do przejścia pierwszej fali powodziowej na łączną kwotę 15,5 tys. zł. Wypłacono je 9 lipca (3 tys. i 4 tys. zł), 7 lipca (4 tys. i 3 tys. zł) oraz 2 lipca 2010 r. (1,5 tys. zł), tj. odpowiednio: 48, 46 i 41 dni po 22 maja 2010 r. Analiza wykazała, że w przypadku dwóch zasiłków wypłaconych 9 lipca wnioski zostały złożone do OPS w dniu 28 czerwca 2010 r. W przypadku zasiłku w kwocie 4 tys. wypłaconego w dniu 7 lipca 2010 r. wnioskodawca złożył wniosek w dniu 20 maja 2010 r., wywiad środowiskowy przeprowadzono 31 maja 2010 r., a kierownik OPS wydał decyzję przyznającą zasiłek w dniu 18 czerwca 2010 r. W przypadku zasiłku w kwocie 3 tys. zł wniosek został złożony w dniu 3 czerwca 2010 r., wywiad przeprowadzono 14 czerwca 2010 r., a decyzję wydano w dniu 2 lipca 2010 r. W obu powyższych decyzjach zaznaczono, iż po odbiór świadczenia należy się zgłosić w dniu 7 lipca 2010 r.

W przypadku zasiłku w kwocie 1,5 tys. zł, wniosek został złożony 20 maja, wywiad przeprowadzono 16 czerwca, a decyzję wydano 25 czerwca 2010 r., w której zapisano, że

odbiór świadczenia będzie dostępny w dniu 30 czerwca 2010 r. Kwotę powyższą przelano na rachunek bankowy w dniu 2 lipca 2010 r.

[Dowód: akta kontroli str. 141-163]

W złożonych wyjaśnieniach kierownik OPS podała, że wywiady środowiskowe przeprowadzone w dniu 31 maja oraz 14 czerwca 2010 r. były wywiadami przeprowadzonymi w rozpatrywanych sprawach po raz drugi (pierwsze wywiady przeprowadzono odpowiednio 24 maja i 8 czerwca 2010 r.), gdyż w czasie pierwszych wywiadów wnioskodawcy nie wspomnieli, że prowadzą oddzielne gospodarstwo domowe. Wydane decyzje po 14 i 18 dniach po przeprowadzonym drugim wywiadzie wynikały z natłoku obowiązków. *Okres oczekiwania na środki finansowe (w jednym z przypadków; od wydania decyzji w dniu 18 czerwca 2010 r. do dnia wypłaty – 7 lipca 2010 r.) wynikał z faktu, iż priorytetem było wypłacanie zasiłku na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych na każde domostwo. W następnej kolejności na poszczególne rodziny w tych domostwach.*

Odnośnie sprawy dotyczącej przyznania zasiłku w kwocie 1,5 tys. zł kierownik wyjaśniła: *Wywiad środowiskowy został przeprowadzony dopiero w dniu 16 czerwca 2010 r. ponieważ w pierwszej kolejności objęto wsparciem rodziny zamieszkujące budynki, w których woda była na poziomie mieszkalnym i konieczna była ewakuacja. Rodzina wnioskodawcy zamieszkiwała w bloku, gdzie zalaniu uległy tylko piwnice. Co do wypłaty zasiłku dwa dni po terminie wskazanym w decyzji kierownik wyjaśniła: podczas opracowania tak ogromnej ilości decyzji przez nieuwagę i pośpiech nie wykonałam w programie operacji utworzenia planu wypłat, co zaskutkowało tym, że dana pozycja nie została uwzględniona w bieżącej realizacji. Po telefonicznej interwencji świadczeniobiorcy dokonałam korekty w programie i naniosłam pozycje na listę płac w dniu 2 lipca 2010 r.*

[Dowód: akta kontroli str. 308-312]

R. Wier

7. Stan realizacji wniosków osób poszkodowanych w wyniku powodzi z 2010 r.

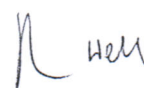
Lp.	Wyszczególnienie	Formy pomocy – zasiłków			
		na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych ^{1/}	na remont lub odbudowę uszkodzonego lub zniszczonego budynku lub lokalu mieszkalnego w wysokości nieprzekraczającej 20 tys. zł	na remont lub odbudowę uszkodzonego lub zniszczonego budynku lub lokalu mieszkalnego w wysokości powyżej 20 tys. zł,	Na wypłaty zasiłków wspierających rodziny rolnicze ^{2/}
1	Liczba zarejestrowanych wniosków złożonych do 31 grudnia 2010 r.	615	165	219	240
1a	W tym do 30 września 2010 r.	X	X	X	240
2	Liczba wszczętych postępowań w wyniku wniosków wymienionych w pozycji	615	165	219	240
3	Liczba decyzji o przyznaniu zasiłku.	615	161	219	220
3a	Kwota zasiłków wg decyzji z pozycji 3 w tys. zł ^{3/}	3.047,1	1.648,9	10.804,8	306,0
3b	Kwota wypłaconych zasiłków o których mowa w pozycji 3 w tys. zł ^{3/}	3.047,1	1.648,9	10.804,8	306,0
4	Liczba decyzji o odmowie przyznania zasiłków	0	4	0	20
5	Liczba decyzji od których złożono odwołania	5	2	0	2
5a	W tym od decyzji odmawiających przyznania zasiłków,	0	2	0	2
6	Liczba rozpatrzonych ostatecznych decyzji przez samorządowe kolegia odwoławcze	5	0	0	2
6a	W tym liczba decyzji utrzymujących w mocy decyzje kierownika OPS	5	0	0	2
6b	Kwota zasiłków przyznanych decyzjami o których mowa w pozycji 6a	16,0	0	0	0
7	Liczb decyzji samorządowego kolegium odwoławczego zaskarżonych do sądu administracyjnego	0	0	0	0
7a	W tym decyzji utrzymujących w mocy decyzje kierownika o.p.s.	0	0	0	0
8.	Liczba nieprawomocnych decyzji kierownika OPS. w związku ze złożonymi odwołaniami lub zaskarżonymi decyzjami do sądu	0	3	0	0
9	Liczba niezakończonych przez OPS. postępowań o udzielenie pomocy	0	4	2	0
10	Liczba nierozpatrzonych przez OPS wniosków o udzielenie pomocy poszkodowanym	0	0	0	0

[Dowód: akta kontroli str. 318]

Spośród sześciu nierozpatrzonych spraw ujętych w wierszu 9 powyższego zestawienia szczegółową analizą objęto dwie sprawy dotyczące wnioskodawców, którzy najwcześniej złożyli wnioski o zasiłek. Jedną z nich opisano na stronach 15-17 niniejszego protokołu kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 171-187]

W dniu 9 czerwca 2010 r. J.D. złożył wniosek o zasiłek celowy na remont domu w wysokości 100 tys. zł. W październiku 2010 r. na zlecenie J.D. uprawniony rzeczoznawca budowlany wydał *Ekspertyzę konstrukcyjno-budowlaną z wyceną szkód powodziowych* dotyczącą stanu technicznego i użytkowego budynku mieszkalnego należącego do zleceniodawcy, w której roboty remontowe budynku oszacowano na 67.491,62 zł. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Staszowie (PINB) w dniu 18 października 2010 r.

wydał decyzję nakazującą J.D. usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w stanie technicznych budynku mieszkalnego w terminie do dnia 31 grudnia 2010 r. Od decyzji tej J.D. się odwołał i w dniu 17 grudnia 2010 r. Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Kielcach uchylił zaskarżoną decyzję PINB i przedłużył termin usunięcia nieprawidłowości do dnia 31 maja 2011 r. Dnia 24 grudnia 2010 r. do Burmistrza Miasta i Gminy Połaniec J.D. złożył podanie o wyjaśnienie sytuacji odnośnie ewentualnego zasiłku i sprecyzowanie, czy dostanie środki za remont budynku, czy też za jego rozbiórkę. Powyższe podanie przekazano do OPS 30 grudnia 2010 r. W tym samym dniu została przez pracownika socjalnego OPS sporządzona notatka służbowa, informująca, iż J.D. został ponownie poinformowany, że aby otrzymać zasiłek celowy na remont budynku konieczny jest protokół gminnej komisji ds. szacowania strat. J.D. kilkakrotnie nie zgadzał się z wyceną (nie podpisał karty oszacowania strat) i w związku z tym OPS nie otrzymał karty szacowania strat i nie mógł zapotrzebować środków na wypłatę zasiłku. Zgodnie z informacją rzeczoznawcy budowlanego budynek wymaga robót remontowych w wysokości 57.460,52 zł (w tym 21.977,10 zł to kwota określona w *Karcie oszacowania strat*).

[Dowód: akta kontroli str. 171-187]

8. Decyzje odmowne bądź decyzje przyznające świadczenie w mniejszej niż wnioskowana wysokość

Pomocy udzielono wszystkim poszkodowanym, których dotknęła powódź. W OPS rozpatrzono wszystkie złożone wnioski. Wystąpiły przypadki odmowy udzielenia świadczenia bądź przyznania świadczenia w mniejszej wysokości niż wysokość wnioskowana, ale były one uzasadnione. W przypadku zasiłków do 6 tys. zł pięć osób wnioskowało o 6 tys. zł, a decyzjami kierownika OPS jednej osobie przyznano zasiłek w wysokości 4 tys. zł, a czterem w wysokości 3 tys. zł. Wszystkie te przypadki poddano szczegółowej analizie.

W przypadku zasiłków wspierających rodziny rolnicze kierownik OPS wydała 20 negatywnych decyzji dotyczących 12 wniosków o kwotę zasiłku 1 tys. zł i 8 wniosków o kwotę zasiłku 2 tys. zł. Przyczynami odmów były:

- wnioskodawca nie był ubezpieczony w KRUS (13 przypadków);
- szkody spowodowane przez powódź w uprawach rolnych były mniejsze niż 30 % (7 przypadków);
- nieoszacowanie strat spowodowanych przez powódź (1 przypadek).

Dwoje z wnioskodawców złożyło odwołania do SKO i przypadki te poddano szczegółowej analizie. Ponadto z pozostałych 18 do szczegółowej analizy wybrano w sposób losowy trzy przypadki.

Ponadto kierownik OPS wydała pięć odmownych decyzji w przypadku wniosków o przyznanie zasiłków remontowych do 20 tys. zł (w tym dwa wnioski o remont pieca c.o.), które poddano szczegółowej analizie.

Poniżej zestawiono poddane badaniu decyzje odmowne bądź przyznające zasiłek w niższej wysokości niż wnioskowana.

lp	Data złożenia wniosku	Wnioskowana kwota	Data wydania decyzji	Przyczyna odmowy bądź przyznania zasiłku w mniejszej kwocie	Data wydania decyzji przez SKO (w przypadku odwołania)	Dalsze postępowanie
Wnioski o zasiłki celowe na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych						
1.	20.05.2010	6.000	14.06.2010	przyznano 3.000, usytuowane wysoko mieszkanie pozostało nienaruszone, zalane zostały pomieszczenia na poziomie piwnic: kotłownia, garaż, spiżarnia, piec c.o.,	22.07.2010 utrzymanie w mocy decyzji OSP	nd
2.	20.05.2010	6.000	14.06.2010	przyznano 4.000, podczas powodzi zalana została jedynie kotłownia i znajdujące się w niej: piec, bojler, pralka, kosiarka, wiertarka, 1,5 t węgla, drewno, ziemniaki, przetwory	15.07.2010 utrzymanie w mocy decyzji OSP	nd
3.	24.05.2010	6.000	11.06.2010	przyznano 3.000	16.07.2010 utrzymanie w mocy decyzji OSP	nd
4.	24.05.2010	6.000	10.06.2010	przyznano 3.000, w związku z tym, że część mieszkalna nie została zalana. Zalaniu uległo jedynie podpiwniczenie domu	21.07.2010 utrzymanie w mocy decyzji OSP	nd
5.	03.06.2010	6.000	14.06.2010	przyznano 3.000, w związku z tym, że część mieszkalna nie została zalana. Zalaniu uległo jedynie podpiwniczenie domu	16.07.2010 utrzymanie w mocy decyzji OSP	nd
Wnioski o zasiłki wspierające rodziny rolnicze						
6.	25.08.2010	1.000	22.10.2010	wnioskodawca nie był rolnikiem w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników	04.03.2011 utrzymanie w mocy decyzji OSP	nd
7.	26.08.2010	1.000	24.09.2010	jw.	18.01.2011 utrzymanie w mocy decyzji OSP	nd
8.	28.09.2010	1.000	27.10.2010	jw.		nd
9.	17.08.2010	1.000	16.09.2010	jw.		nd
10.	16.08.2010	2.000	15.09.2010	szkody spowodowane przez powódź w uprawach rolnych wynoszą średnio poniżej 30 %		nd
Wnioski o zasiłki na remonty uszkodzonych lub zniszczonych budynków						
11.	19.12.2010	4.000	30.12.2010	brak dokumentacji potwierdzającej zalanie pieca, piec nie znajduje się w budynku mieszkalnym i nie służy do ogrzewania domu		nd
12.	21.12.2010	4.000	31.12.2010	brak ekspertyzy oraz protokołu i potwierdzenia zalania przez powódź	08.02.2011 sprawa do ponownego rozpatrzenia	04.03.2011 r. kolejna odmowa w związku z tym, iż nieruchomość nie została zaznaczona na mapach geodezyjnych jako obszar zalany w wyniku powodzi
13.	17.12.2010	19.490,34	14.01.2011	wcześniej została już przyznana pomoc, wnioskodawca po raz drugi ubiega się o zasiłek		nd
14.	25.08.2010	9.600	24.09.2010	budynek niezamieszkały, letniskowy o innym charakterze niż mieszkalny,		nd
15.	30.06.2010	20.000	01.10.2010	dom nie zamieszkały, w którym prowadzona jest działalność gospodarcza	10.01.2011 sprawa do ponownego rozpatrzenia	sprawa w toku

[Dowód: akta kontroli str. 37-140]

Spośród 29 przypadków, w których kierownik OPS wydała decyzję odmowną bądź przyznającą zasiłek w niższej niż wnioskowana wysokości odwołania do SKO złożyło

Handwritten signature

dziewięć osób. W siedmiu przypadkach SKO utrzymało zaskarżoną decyzję w mocy, a w dwóch przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia (poniższe informacje opisano wg stanu na dzień 23 marca 2011 r.):

1) pozycja nr 12 z powyższego zestawienia - w dniu 17 grudnia 2010 r. (wpływ do OPS – 21 grudnia 2010 r.) Cz.M. złożył wniosek o zasiłek celowy na wymianę pieca centralnego ogrzewania w związku z podtopieniem kotłowni przy budynku mieszkalnym. Wg wnioskodawcy *woda utrzymywała się dosyć długo, co spowodowało uszkodzenie kotła c.o. Uszkodzenie to ujawniło się w czasie sezonu grzewczego.* W dniu 30 grudnia 2010 r. dokonano aktualizacji wywiadu środowiskowego, w wyniku którego stwierdzono, że zalanie pieca c.o. nie zostało potwierdzone wymaganą dokumentacją (brak ekspertyzy oraz protokołu i potwierdzenia zalania przez powódź). Wnioskodawca (jak wynika ze sporządzonej osobno w tym samym dniu przez pracownika socjalnego notatki służbowej) został pouczone o braku powyższych dokumentów i konieczność ich dostarczenia do OPS. Decyzją z dnia 31 grudnia 2010 r. kierownik OPS odmówiła przyznania zasiłku, gdyż gospodarstwo domowe wnioskodawcy nie zostało zalane wskutek powodzi i nie poniósł on żadnych strat w jego wyposażeniu. W dniu 10 stycznia 2011 r. Cz. M. złożył odwołanie do SKO, które w decyzji z dnia 8 lutego 2011 r. nie podzieliło stanowiska OPS, gdyż: *analiza zgromadzonego materiału dowodowego i treści organu I instancji wskazuje, że odmowę przyznania zasiłku celowego uzasadniono tym, iż Cz.M. faktu zalania pieca c.o. na skutek powodzi nie potwierdził wymaganą dokumentacją. (...) Stosownie do art. 75 § 1 kpa jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Wnioskodawca nie może ponosić ujemnych konsekwencji nie zgłoszenia wniosku o oszacowanie szkód Komisji. (...) W sytuacji, gdy organ I instancji stwierdził brak protokołu oszacowania szkód w gospodarstwie, miał obowiązek zwrócić się do Burmistrza Miasta i Gminy o skierowanie do tego gospodarstwa zespołu Komisji dla oszacowania szkód.*

OPS w dniu 22 lutego 2011 r. uzyskał z UMiG informację, że nieruchomość Cz.M. *nie została zaznaczona na mapach geodezyjnych jako obszar zalany w wyniku powodzi w 2010 r.* W dniu 1 marca 2011 r. przeprowadzono ponowny wywiad środowiskowy. Dnia 4 marca 2011 r. kierownik OPS wydała kolejną decyzję odmowną podając w uzasadnieniu m.in. informację uzyskaną z UMiG oraz to, iż *z akt sprawy wynika, że piec funkcjonuje, w sezonie grzewczym nie wymagał żadnych napraw, a ślady zniszczenia pochodzą z jego wieloletniego użytkowania, a nie wskutek powodzi.* W dniu 21 marca 2011 r. wnioskodawca po raz drugi odwołał się od decyzji do SKO.

[Dowód: akta kontroli str. 37-38, 63-80]

2) pozycja nr 13 z powyższego zestawienia - w dniu 17 sierpnia 2010 r. kierownik OPS wydała decyzję przyznającą Cz. M. zasiłek remontowy w wysokości 7.098,00 zł (w tym 3.200,00 zł na zakup sprzętu AGD). Zgodnie z *Kartą oszacowania strat* szacowane straty w budynku mieszkalnym wyceniono na 3.898,00 zł. Na karcie tej w dniu 2 sierpnia 2010 r.

Cz.M. złożył oświadczył własnoręcznym podpisem, iż zapoznał się z wyceną zawartą w *Karcie* i nie wnosi żadnych zastrzeżeń. W dniu 17 grudnia 2010 r. do OPS wpłynęło drugie podanie Cz.M. o przyznanie pomocy z kolejną *Kartą oszacowania strat* tego samego budynku mieszkalnego na kwotę 19.490,34 zł. Dnia 14 stycznia 2011 r. kierownik OPS wydała decyzję odmowną podając w uzasadnieniu, iż skoro pomoc została już przyznana wnioskodawca nie może ubiegać się o przyznanie kolejnego zasiłku na remont budynku. W dniu 14 lutego 2011 r. Cz. M. za pośrednictwem OPS złożył od tej decyzji odwołanie do SKO.

[Dowód: akta kontroli str. 212-225]

3) pozycja nr 15 z powyższego zestawienia - w dniu 29 czerwca 2010 r. (wpływ do OPS – 30 czerwca 2010 r.) J.L, zam. w R przy ul. A złożył wniosek o przyznanie zasiłku celowego w kwocie 20 tys. zł na remont budynku mieszkalnego usytuowanego także w R przy ul.B, którego jest współwłaścicielem. W wyniku przeprowadzonego wcześniej, tj. w dniu 24 maja 2010 r. wywiadu środowiskowego stwierdzono, że jest to dom jednorodzinny, obecnie nie zamieszkały; właściciel prowadzi w budynku działalność gospodarczą. Woda weszła do kotłowni na wysokość 80 cm, zalany piec c.o., który prawdopodobnie będzie działał. W pozostałych pomieszczeniach woda weszła na wys. 30 cm. Zalane 16 arów truskawek. W dniu 30 września 2010 r. wystawiona została opinia techniczna, dotycząca zniszczenia kotła węglowego, sporządzona przez uprawnionego rzeczoznawcę (członek Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa). Z opinii tej wynika, że naprawa kotła będzie trudna technicznie i ekonomicznie nieopłacalna, a alternatywą jest wymiana kotła na nowy. Wartość kosztorysowa robót wyniosłaby 7.422,73 zł, a wymiana kotła na nowy to koszt 4.682,50 zł. W dniu 15 września 2010 r. w części VII *Ocena sytuacji osoby/rodziny i wnioski pracownika socjalnego* Kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego pracownica socjalna wpisała, iż budynek znajdujący się przy ul. B został dwukrotnie zalany w wyniku powodzi. Właściciel wraz z rodziną zamieszkuje przy ul. A., a w budynku przy ul. B nie było prowadzone gospodarstwo domowe przed powodzią i jest to budynek o innym charakterze (własna działalność gospodarcza). W związku z wytycznymi MSWiA z dnia 24 czerwca 2010 r. pkt 3 i 4 wynika, że jeżeli w budynku nie było prowadzone gospodarstwo domowe przed powodzią oraz jeżeli budynek jest o innym charakterze niż mieszkalny pomoc finansowa nie przysługuje. W związku z powyższym w dniu 1 października 2010 r., tj. po 93 dniach od wpływu wniosku do OPS, kierownik wydała decyzję odmowną, w której znajdowało się także pouczenie, że od decyzji przysługuje J.L. prawo wniesienia odwołania do SKO za pośrednictwem OPS w terminie 14 dni od daty doręczenia. Zgodnie z art. 35 § 3 kpa *załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania*. W złożonych wyjaśnieniach kierownik podała, iż wydała decyzję po terminie, gdyż w pierwszej kolejności rozpatrywano wnioski osób ewakuowanych, będących w najtrudniejszej sytuacji mieszkaniowej. Ponadto oczekiwano na wytyczne dotyczące udzielania pomocy finansowej dla przedsiębiorców. Jednocześnie ze strony J.L. nie wpłynęła

do OPS *Karta oszacowania start ani zaświadczenie z UMiG potwierdzające fakt zalania budynku.*

Decyzję (pod adresem: R, ul. B) odebrała w dniu 12 października 2010 r. córka wnioskodawcy W dniu 25 października 2010 r. J.L. w zakreślonym terminie złożył odwołanie do SKO, w którym podnosił, iż: dom przy ul. B został dwukrotnie zalany w wyniku powodzi w 2010 r. Dom ten spełniał dwie funkcje: od sierpnia 2003 r. na 18 m² znajdowała się siedziba firmy wnioskodawcy, natomiast w pozostałej części parteru 200-metrowego budynku od wiosny 2010 r. mieszkała córka wnioskodawcy wraz z synem. Wg wnioskodawcy po pierwszej fali powodziowej odwiedziły go pracownice OPS jednak po przejściu pierwszej fali straty nie były tak duże jak po przejściu drugiej fali powodziowej, po której żaden z pracowników OPS nie pojawił się u wnioskodawcy pomimo kilkakrotnych próśb.

W dniu 10 stycznia 2011 r. SKO uchyliło zaskarżoną decyzję i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia przez OPS. W uzasadnieniu SKO podało m.in.: *Zasilek „powodziowy” przysługuje rodzinie, jeżeli w zniszczonym domu zamieszkiwała. Jeżeli w zniszczonym domu lub lokalu gospodarstwo domowe nie było prowadzone przed powodzią (...) nie zachodzą (...) przesłanki do przyznania zasiłku na remont takiego obiektu. Taka sytuacja zachodzi w badanej sprawie, jak utrzymuje organ orzekający w zaskarżonej decyzji. Odmowę uzasadnia niemieszkańciowym lecz użytkowym (biurowym) charakterem domu przy ul. B w R jak też tym, że skarżący prowadzi wraz z rodziną gospodarstwo domowe w innym domu. Ustalenia te nie zostały w sposób jednoznaczny i bezsporny dowiedzione. W aktach brak np. wypisu z ewidencji gruntów i budynków, jak też opinii organu budowlanego, pozwalającej potwierdzić, jaki charakter posiada sporny dom (...). Twierdzeniu organu orzekającego o tym, że sporny dom był niezamieszkały przed powodzią przeczą nowe dowody przedłożone do odwołania, jakimi są kserokopie oświadczeń świadków zamieszkujących przy ul. B w R.⁴ (...) Zgromadzony materiał dowodowy nie daje odpowiedzi na zarzut odwołania w którym skarżący podaje, że po drugiej fali powodzi poniósł o wiele większe straty w spornym budynku, przy czym organ zaniechał przeprowadzenia oględzin, aby to stwierdzić.*

W aktach sprawy znajdują się:

- cztery notatki służbowe sporządzone przez pracownika socjalnego OPS w dniach 14, 21, 22 lutego i 7 marca 2011 r. o tym, że brak możliwości przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, gdyż J.G. nie było pod tym adresem (przy ul. B);
- potwierdzenie zameldowania wydane przez UMiG Połaniec w dniu 16 lutego 2011 r. stwierdzające, że córka wnioskodawcy, jest zameldowana w R, przy ul. B od dnia 1 lipca 2010 r.

W dniu 23 lutego 2011 r. do J.L. wysłano z OPS pismo, że zgodnie z art.36 § 1 kpa, wniosek z dnia 25 stycznia 2011 r. nie może być załatwiony w terminie miesięcznym z uwagi

⁴ do odwołania J.L. złożył 17 oświadczeń mieszkańców R stwierdzających, że przed powodzią przy ul. B zamieszkiwała E.L. wraz z synem

na brak możliwości przeprowadzenia wywiadu. W dniu 18 marca 2011 r. przeprowadzono wywiad środowiskowy w trakcie którego J.L. złożył dwa oświadczenia:

- że będzie przeprowadzał remont jako właściciel domu przy ul. B, w którym mieszka córka wraz z synem;

- że w maju 2010 r. nie poinformował pracownika OPS, że w budynku zamieszkiwała przed powodzią jego córka wraz z synem.

W dniu 22 marca 2011 r. wpłynęło do OPS podanie od J.L., w którym wnioskodawca zrezygnował z wniosku złożonego w dniu 30 czerwca 2011 r. o zasiłek w kwocie 20 tys. zł, gdyż będzie się ubiegał o kwotę do 100 tys. zł wg *Karty oszacowania strat* (w *Karcie* tej z dnia 16 czerwca 2010 r. straty dotyczące budynku mieszkalnego oszacowano na 74.829,95 zł).

[Dowód: akta kontroli str. 37-62, 301-302, 307]

9. Badanie szczegółowe spraw poszkodowanych

Szczegółowym badaniem objęto 26 poszkodowanych w wyniku powodzi osób, które otrzymały zasiłki. Doboru próby dokonano w sposób losowy z uwzględnieniem następujących kryteriów:

1. pięć z dziewięciu osób, którym przyznano i wypłacono najwyższy kwotowo zasiłek (tj. po 100 tys. zł) na remont zniszczonego budynku w grupie zasiłków powyżej 20 tys. zł;

2. dziesięć z piętnastu osób, którym przyznano i wypłacono najwyższy kwotowo zasiłek (tj. po 20 tys. zł) na remont zniszczonego budynku w grupie zasiłków do 20 tys. zł;

3. z grupy osób, które otrzymały zasiłki celowe do wysokości 6 tys. zł i nie znalazły się w grupie osób wytypowanych w punkcie 1 i 2 wylosowano pięć osób, które otrzymały zasiłek w najwyższej wysokości (6 tys. zł);

4. sprawdzono, że spośród osób wytypowanych w punktach 1-3 pięć osób otrzymało także zasiłek rolniczy i z raportu dotyczącego zasiłków dla rodzin rolniczych z grupy pozostałych 214 osób wylosowano dodatkowe sześć osób.

[Dowód: akta kontroli str. 320]

W wyniku szczegółowej analizy dotyczącej stwierdzono, iż:

1. Z 26 poszkodowanych zasiłki na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych przyznano 22 osobom, na ich wniosek, na łączną kwotę 219,5 tys. zł. Złożyły się na to 41 decyzje wydane przez Kierownika OPS przyznające zróżnicowane kwoty zasiłku (1 x 1,5 tys. zł, 6 x 3 tys. zł, 2 x 4 tys. zł i 32 x 6 tys. zł). Każdorazowo przeprowadzony został przez pracowników OPS wywiad środowiskowy. Przyznając określoną kwotę zasiłku w OPS brano pod uwagę zasady przedstawione przez Sekretarza Stanu w MSWiA w piśmie z dnia 30 kwietnia 2010 r., które OPS otrzymało za pośrednictwem WPS ŚUW. Do każdego wywiadu środowiskowego dołączono załącznik podpisany przez wnioskodawcę, w którym

Wersja

określał on: możliwość funkcjonowania we własnym mieszkaniu; pilne zakupy bądź prace do wykonania; rzeczywiste straty w gospodarstwie domowym; możliwość podjęcia lub kontynuacji nauki przez dzieci; możliwość zapewnienia opieki medycznej i zakupu leków dla poszkodowanych.

[Dowód: akta kontroli str. 192-204, 246-254]

2. W badanej próbie zasiłek na remont lub odbudowę budynku przyznano 23 osobom na łączną kwotę 949,3 tys. zł, z tego dziewięciu osobom przyznano zasiłek w wysokości powyżej 20 tys. zł (w tym pięć zasiłków w kwocie 100 tys. zł) na kwotę 693,4 tys. zł i 14 zasiłków do 20 tys. zł w łącznej kwocie 255,9 tys. zł.

Na przyznanie powyższych zasiłków złożyło się 24 decyzje wydane przez kierownika OPS. Wszystkie z decyzji zawierały uzasadnienie, pouczenie o prawie odwołania się do SKO oraz określono w nich obowiązek udokumentowania przez poszkodowanego w określonym terminie wydatków poniesionych na remont. W przypadku decyzji przyznających zasiłek w kwocie powyżej 20 tys. zł wypłatę zasiłku rozkładano na dwie równe raty, a wypłatę drugiej raty uzależniano w decyzji od przedstawienia faktur i rachunków potwierdzających poniesienie wydatków na cel określony w decyzji. We wszystkich zbadanych przypadkach wyegzekwowano obowiązek udokumentowania przez poszkodowanego poniesienia wydatków w terminie określonym w decyzji. W dokumentacji znajdowały się poza decyzjami i fakturami (rachunkami): kosztorysy inwestorskie; *Karty oszacowania strat* wraz z podpisem wnioskodawcy, że zapoznał się z wyceną zawartą w Karcie i nie wnosi do niej żadnych zastrzeżeń; kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego; wniosek o udzielenie pomocy.

[Dowód: akta kontroli str. 192-204, 246, 255-288]

Jednakże na 24 decyzje, 18 Kierownik OPS wydała po terminie określonym w art. 35 § 3 kpa – decyzje zostały wydane od 36 do 81 dni od dnia wpływu wniosku do OPS. W złożonych wyjaśnieniach Kierownik podała: *nie wydałam decyzji w przeciągu obowiązującego terminu, ponieważ nie było to możliwe ze względu na wielość prowadzonych spraw w tak trudnej i specyficznej sytuacji jaką jest powódź.*

Przedłużający się termin ostatecznego rozpatrzenia wniosków spowodowany był brakiem kompletnej dokumentacji tj. brakiem Kart Oszacowania Strat. W momencie składania przez osoby wniosków informowano każdą z osób o załatwieniu sprawy w późniejszym terminie, ponieważ niezbędnym warunkiem otrzymania pomocy na remont lub odbudowę domu jest przedłożenie Karty Oszacowania Strat opiewającej na kwotę poniesionych w powodzi strat. Z analizy dokumentów wynika, że od daty złożenia wniosku (wnioski należało przyjmować jak najszybciej) do dnia otrzymania Karty Oszacowania Strat mijał co najmniej miesięczny okres i nie było to z winy Ośrodka. Szkody szacowała Gminna Komisja. Wnioskodawcy zdawali sobie z tego sprawę i byli na bieżąco informowani ustnie i telefonicznie. Po otrzymaniu Kart Oszacowania Strat pracownicy OPS niezwłocznie uruchamiali procedury celem przyznania zasiłków.

fl we

3. W badanej próbie zasiłek dla rodzin rolniczych przyznano 11 osobom na łączną kwotę 16,0 tys. zł, z tego pięciu osobom przyznano zasiłek w wysokości 2 tys. zł, a sześciu w wysokości 1 tys. zł. W aktach każdej ze spraw znajdowały się: wniosek o zasiłek celowy; zaświadczenie KRUS potwierdzające, że wnioskodawca podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników; protokół z oszacowania zakresu i wysokości szkód; obliczenie wysokości zasiłku celowego sporządzone przez pracownika OPS; decyzja kierownika OPS. Przy obliczeniu wysokości zasiłku celowego brano pod uwagę: powierzchnię użytków rolnych, procentowy wskaźnik szkód spowodowanych przez powódź, podleganie przez wnioskodawcę ubezpieczeniu społecznemu rolników, inną pomoc otrzymaną w związku z powodzią; brak ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich na co najmniej 50 %. We wszystkich badanych przypadkach przestrzegane były zasady i warunki przyznawania tych zasiłków określone w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź, obsunięcie się ziemi lub huragan w 2010 r.⁵

[Dowód: akta kontroli str. 192-204, 246, 289-299]

4. Zasiłki powodziowe dla uczniów na cele edukacyjne nie były wypłacane za pośrednictwem OPS. Wypłatą tych zasiłków zajmował się Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Oświaty i Wychowania w Połańcu (ZEAOiW). Dyrektor ZEAOiW działała na podstawie upoważnienia Burmistrza Połania z dnia 12 lipca 2010 r. do:

- sporządzania list uczniów uprawnionych do otrzymania zasiłku powodziowego;
- przygotowania do Kuratorium Oświaty w Kielcach wniosków o środki finansowe na wypłatę zasiłków powodziowych;
- wypłaty zasiłku powodziowego rodzicom (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) ucznia lub pełnoletniemu uczniowi.

Na podstawie art. 29 lit. f ustawy o NIK zasięgnięto informacji u dyrektora ZEAOiW dotyczącej wypłaty zasiłków na cele edukacyjne odnoszących się do wyodrębnionej próby. Uzyskano informację, że nie wypłacano zasiłków (tzw. *Wyprawki szkolnej*) gdyż rodzice ucznia nie występowali z takim wnioskiem do dyrektora szkoły. Wypłacono natomiast dla 21 dzieci w 11 rodzinach zasiłki powodziowe po 1 tys. zł każdy. We wszystkich ww. przypadkach rodziny dostały także zasiłki na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

[Dowód: akta kontroli str. 192-200, 205-210]

10. Sprawozdawczość

Zgodnie z rozdziałem 6 § 11 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶ OPS winien sporządzić

⁵ Dz. U. Nr 132, poz. 889

⁶ Dz. U. Nr 20, poz. 103

jednostkowe sprawozdanie Rb-50 (*Sprawozdanie kwartalne o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami*) w szczególności dział, rozdział, paragraf. Zgodnie z załącznikiem nr 44 *Terminy przekazywania sprawozdań oraz odbiorcy sprawozdań w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego* sprawozdanie Rb-50 za trzy kwartały OPS powinien⁷ przekazać do dnia 10 października, a za cztery kwartały 2010 r. do dnia 31 stycznia do zarządu jednostki samorządu terytorialnego.

OPS przekazał do Burmistrza Miasta i Gminy w Połańcu:

- w poniedziałek 11 października 2010 r. sprawozdanie Rb-50 za trzy kwartały 2010 r.;
- 26 stycznia 2011 r. sprawozdanie Rb-50 za cztery kwartały 2010 r.

Kontrolą objęto sposób przeniesienia z ewidencji księgowej danych do sprawozdań Rb – 50 za III i IV kwartał 2010 r. w rubryce *Wykonanie*. Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w wyżej wymienionych sprawozdaniach były zgodne z ewidencją księgową sporządzoną przy pomocy aplikacji *Finanse/Księgowość Wer.2,0 AGEMA Systemy Informatyczne* i z kartami budżetowymi sporządzonymi za te okresy.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach Rb-50 za III i IV kwartał 2010 r. w rubryce *Plan (po zmianach)* w rozdziałach 85278 oraz 85295 odpowiadały kwotom wynikającym z decyzji wojewody świętokrzyskiego w tych rozdziałach.

Na wypłaty zasiłków celowych dla osób i rodzin z województwa świętokrzyskiego, poszkodowanych w wyniku powodzi, która wystąpiła w 2010 r. przeznaczono dotacje w łącznej kwocie 15.500.840,00 zł (rozdział 85278) w podziale na:

- 1.702.000,00 zł - dla poszkodowanych w wyniku powodzi, która wystąpiła w maju 2010 r.;
- 10.536.045,00 zł - dla poszkodowanych w wyniku powodzi, która wystąpiła w maju i czerwcu 2010 r.;
- 3.262.795,00 zł - dla poszkodowanych w wyniku powodzi, która wystąpiła w maju, czerwcu, sierpniu i wrześniu 2010 r.

Na wypłaty zasiłków celowych dla rodzin rolniczych poszkodowanych w wyniku powodzi zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź, obsunięcie się ziemi lub huragan w 2010 r.⁷ przeznaczono dotacje w łącznej kwocie 306.008,31 zł, co ujęto w rozdziale 85295. Ponadto w rozdziale tym 1.000,00 zł to zasiłek celowy dla rolników poszkodowanych w wyniku powodzi 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 października 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których

⁷ Dz. U, Nr 132, poz. 889

w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź w 2009 r.⁸.

Zgodnie ze złożonym sprawozdaniem Rb-50 za cztery kwartały 2010 r. dotację w rozdziale 85278 § 3110 *Świadczenia społeczne* wydatkowano w kwocie 15.500.838,54 zł, a w rozdziale 85295 § 3110 w kwocie 307.008,31 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 18-19,29-30]

11. Sprawowanie kontroli i nadzoru nad wykorzystaniem przyznanych środków

W dniu 30 grudnia 2010 r. kierownik OPS wydała zarządzenie w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kontroli Wewnętrznej, dalej *Instrukcja*. Zgodnie z *Instrukcją* czynności kontrolne z urzędu w zakresie przysługujących kompetencji wykonują kierownik i główny księgowy. Przedmiotem kontroli wewnętrznej, zgodnie z rozdziałem II *Instrukcji*, jest badanie sprawności organizacji, celowości, gospodarności, rzetelności i legalności działania oraz celowości dokonywania wydatków w związku z realizacją zadań. Ustalono trzy formy kontroli wewnętrznej: kontrolę wstępną, bieżącą oraz następną. Ustalenia powyższych kontroli zamieszcza się w przypadku stwierdzenia istotnych zaniedbań, nadużyć, innych poważnych nieprawidłowości w protokołach kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 164-168]

Ponadto w obowiązującym od dnia 1 lipca 2008 r. zakresie obowiązków i odpowiedzialności głównej księgowej OPS wpisano m.in.:

- kontrola wykorzystywania środków będących w dyspozycji jednostki do wysokości planu finansowego;
- sprawowanie nadzoru nad inwentaryzacją środków trwałych, sprzętu oraz rozliczenie inwentaryzacji;
- dokonywanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych z planem finansowym jednostki;
- przeprowadzanie kontroli wewnętrznej w zakresie uprawnień głównego księgowego.

[Dowód: akta kontroli str. 169-170]

Na pytanie, w jaki sposób zostało zapewnione funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej obejmującej wykorzystanie dotacji z budżetu państwa na pomoc osobom poszkodowanym w wyniku powodzi, kierownik OPS odpowiedziała: *Zgodnie z procedurami kontroli zarządczej wszystkie działania mające na celu wykorzystanie dotacji z budżetu państwa na pomoc osobom poszkodowanym w wyniku powodzi były podejmowane w oparciu o obowiązujące akty prawne (...). W celu zapewnienia celowości i terminowości*

⁸ Dz. U., Nr 167, poz.1319

w wypłacie zasiłków na cele bytowe poproszono o pomoc w przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych pracowników innych Ośrodków.

Realizacja zasiłków celowych na remont lub odbudowę budynków mieszkalnych funkcjonowała zgodnie z procedurami mającymi na celu zapewnienie skuteczności i efektywności w taki sposób, aby wydatki były dokonywane w sposób celowy, umożliwiając realizację zadań w wysokości i terminach wynikających z zaciągniętych zobowiązań. W związku z powyższym pracownicy socjalni na podstawie wniosku, karty oszacowania strat oraz wywiadu środowiskowego składali zapotrzebowanie na środki potrzebne do wypłaty zasiłku. Zbiorcze zestawienie sporządzone na tej podstawie przesyłano do ŚUW.

Po otrzymaniu decyzji i wprowadzeniu środków do budżetu wystawiano decyzję na zasiłki i sporządzano listę wypłat. Po sprawdzeniu listy pod względem merytorycznym, formalno – rachunkowym i dokonaniu wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej z planem finansowym oraz zatwierdzeniu do wypłaty przekazywano zasiłki na rachunki osobiste świadczeniobiorców. Wydział Polityki Społecznej ŚUW monitorował na bieżąco wykorzystanie dotacji na podstawie zapotrzebowań częściowych i informacji dotyczących wypłaconych zasiłków celowych.

[Dowód: akta kontroli str. 302, 305-306]

W OPS nie były przeprowadzone kontrole w zakresie udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku żywiołów.

[Dowód: akta kontroli str. 300, 302, 306]

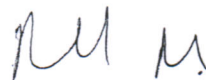
Kontrolujący poinformował Annę Wolską, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Połańcu, o przysługującym jej prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);
- odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli (art. 57 ust. 1 ustawy o NIK), w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni - zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK - biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;
- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolerem (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli pod numerem 1/2011.

Połaniec, dnia 14 kwietnia 2011 r.

Specjalista kontroli państwowej

Arkadiusz Pawlik

Połaniec, dnia 14 kwietnia 2011 r.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
w Połańcu

Anna Wolska